

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:
№ 282
" 19 " 08 2022 yil

**XIZMAT KO'RSATISHNI TASHKIL QILISH
fanining**

ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 600000 – Xizmatlar sohasi
Ta'lim sohasi: 610000 – Xizmat ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishlari: 5610600 -Xizmat ko'rsatish texnikasi va
texnologiyasi (qishloq xo'jalik
texnikasiga xizmat ko'rsatish bo'yicha)

2022/9/16 14:57

QARSHI – 2022 yil

Fanning o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2019 yil 17 avgustdagi № БД. 5610600 – 4.03 raqami bilan ro'yxatga olingan o'quv dasturi va o'quv rejasiga muvofiq ishlab chiqildi.

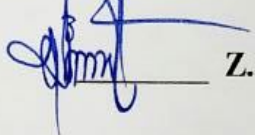
Tuzuvchi:

Chorshanbiyev R.X. - *"Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish va servis"*
kafedrası katta o'qituvchisi

Fanning ishchi o'quv dasturi "Qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalashtirish va servis" kafedrası yig'ilishida (bayon № 1, 24.08, 2022y.), "Muhandislik texnikasi" fakulteti Uslubiy Komissiyasida (bayon № 1, 26.08, 2022y.) va institut Uslubiy Kengashida (bayon № 1, 29.08, 2022y.) muhokama etilgan va o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.

O'quv- uslubiy boshqarma boshlig'i Sh. Turdiyev

Fakultet uslubiy komissiyasi raisi E. Eshdavlatov

Kafedra mudiri Z. Batirov

2022/9/16 14:58

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi oliy o'quv yurtlarida turli bilimlar sohasi yo'nalishi bo'yicha tayyorlanadigan mutaxassislarning bilim darajasi jahon miqyosida qo'yiladigan talablarga javob berishi uchun hukumatimiz tomonidan oliy ta'lim tizimini takomillashtirishga, uni rivojlantirish va dunyo miqyosi darajasiga olib chiqishga katta e'tibor qaratilmoqda.

Respublikamiz oliy o'quv yurtlarini bitirib chiqadigan mutaxassislar fundamental ilmiy bazaga, ilmiy yaratuvchilikka, zamonaviy informatsion texnologiyalarga ega bo'lishlari, tegishli sohalaridagi ilm-fan yutuqlarini tanlay bilishlari bilan birga ularning natijalarini ishlab chiqarishda keng joriy etishlari va iqtisodiy samara olishda faol ishtirok etishlari lozim.

Mazkur dastur O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standarti 5610600-Xizmat ko'rsatish texnikasi va texnologiyasi ta'lim yo'nalishi bo'yicha mutaxassis tayyorlash mazmuni va saviyasining majburiy minimumida bo'lgan talablarga muvofiq tuzilgan.

Ushbu dastur texnik servisning yo'nalishlari va uni tashkil qilish shakllari; mashinalarni ta'mirlash usul va uslublari; korxonani texnik tayyorgarligini tashkil qilish; texnik me'yorglash va mehnatga haq to'lash; ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish; korxonani texnik – iqtisodiy baholash; marketing va dilerlik tizimiga oid mavzularni qamrab olgan.

Fan bo'yicha talabalarning bilimiga, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar

«Xizmat ko'rsatishni tashkil qilish» fanini o'zlashtirish jarayonida talaba:

- mashinalarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni asosiy yo'nalishlarini, tashkil qilish shakllarini, mashinalarni ta'mirlash uslub va usullarini, jumladan texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni rejali, buzilishni oldini olish tizimi, mashinalarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonalarida mehnatni tashkil qilish shakllari *haqida tasavvurga ega bo'lishi;*

- korxonani texnik tayyorgarligini tashkil qilishni, ta'mirlash xizmat ko'rsatish ishlab chiqarishini asosiy vazifalari va bosqichlarini, konstruktorlik va texnologik

tayyorgarlikni tashkil qilishni va tashkiliy-iqtisodiy tayyorgarlikni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;

- talaba mashinalarga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashda mehnatni ilmiy tashkil qilish, ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish, tashkil qilish prinsiplarini, ishlab chiqarish jarayonini grafoanalitik modellashtirish, ta'mirlovchi xizmat ko'rsatuvchi korxonani taqvimli rejalashtirish, ish rejimi va vaqt fondi bo'yicha *ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak*;

- talaba mashinalarga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ish hajmlarini hisoblash va taqsimlash, mashinalarga xizmat ko'rsatish va joriy ta'mirlash korxonasining rejasini aniqlash usuli, korxonani texnik iqtisodiy baholash, mashinalarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonasini asosiy texnik iqtisodiy ko'rsatkichlari, mashinalarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ishlarining tannarxini hisoblash, texnik mashinalarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlash tizimida marketing, diler xizmatini texnik va iqtisodiy aspektlari, mashinalarga xizmat ko'rsatish va ta'mirlashning diler tizimi, diler xizmatini tashkil qilish sxemasi bo'yicha *malakalarga ega bo'lishi kerak*.

Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviyligi

«Xizmat ko'rsatishni tashkil qilish» fani ixtisoslik fani hisoblanib 8-semestrda o'qitiladi. Dasturni amalga oshirish o'quv rejasida rejalashtirilgan matematika va tabiiy (Oliy matematika, Fizika, Nazariy mexanika), umumkasbiy (Mashina detallari, Mashina va mexanizmlar nazariyasi, Traktorlar va qishloq xo'jalik texnikasi detallarini qayta tiklash metodlari, Loyihalash jarayonini avtomatlashtirish, Xizmat ko'rsatish korxonalarini texnologik jihozlash) va ixtisoslik (Traktorlar, qishloq xo'jalik mashinalari va jihozlari, Yonilg'i va moylash materiallari, Mashinalar ishonchligi asoslari va h. k.) fanlaridan yetarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishlik talab etiladi.

Fanning ishlab chiqarishdagi o'rni

Mazkur fandan olingan ko'nikma va malaka zamonaviy traktorlarni ishlab chiqarishda, mashinalarni foydalanishda zarur bo'ladigan resurstejamkor va ish unumi

yuqori texnologiyalarni tanlash, ishlatish va ta'mirlashga imkon beruvchi bilimlar poydevori bo'lib xizmat qiladi. Hozirgi kunda jadallik bilan rivojlanib borayotgan mamlakatimiz ishlab chiqarish sohalariga dunyoning ilg'or mamlakatlarida qo'llanilayotgan va sifatli mahsulotlar ishlab chiqaruvchi texnologiyalar ko'plab kirib kelmoqda. Bakalavriyat bosqichida tahsil olayotgan bo'lajak mutaxassislarning yangi texnologiyalarni mukammal o'rganishi ishlab chiqarishda resurstejamkor va samarali texnologiyalarni ko'plab qo'llash imkoniyatini beradi. Bu esa o'z navbatida ichki bozorni tayor mahsulotlar bilan ta'minlabgina qolmay, mamlakat eksport salohiyatining yuksalishida va iqtisodiyotning gullab yashnashida fanning ishlab chiqarishda tutgan o'rni beqiyos ekanligini anglatadi.

Fanni o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

“Xizmat ko'rsatishni tashkil qilish” fanini o'qitishda zamonaviy kompyuterlardan, internet tizimidagi ma'lumotlardan oqilona foydalanish; audio va video texnikasidan foydalanib, dunyo miqyosidagi yetakchi mutaxassislarning ma'ruza, amaliy ishlarni namoyish etish ko'zda tutiladi.

Fanni o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalar, jumladan quyidagi interaktiv uslublardan, jumladan muhokama-munozara, jamoaviy muhokama yoki muammolar ro'yxatini tuzish, vaziyatni o'rganish, tahlil qilish, bahs yoki munozaralar olib borish, tanqidiy fikrlash, rolli o'yinlar, kichik guruhlarda ishlash, aqliy hujum, klaster (tutam, bog'lam), baliq skeleti, ajurli arra, FSMU, bumerang, skarabey, kaskad, Veyer, pinbord, “T-sxema”, delfi, blis-so'rov, “Nima uchun?” texnologiyalari, ma'ruza-anjuman texnikasi, BBXB (Bilaman, Bilishni xohlayman, Bilib oldim), konseptual va insert jadvallaridan keng foydalaniladi.

Fan bo'yicha ma'ruza matnlarini tayyorlashda chet mamlakatlar, jumladan Hamdo'stlik mamlakatlarida yangi chop etilib. "Internet" tizimi orqali tarqatilgan elektron darsliklar, o'quv qo'llanmalar va ma'ruza matnlaridan foydalaniladi. Shuningdek, ma'ruzalarni o'tishda elektron ma'ruzalardan, mavzularga mos multimediali slaydlar va videofilmlardan foydalanish ko'zda tutiladi.

Amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarida elektron mashqlar va masalalar to'plamlaridan, kompyuterlar yordamida fan bo'yicha kompyuter o'yinlari, test savol-javoblardan foydalaniladi.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim. Bu ta'lim o'z mohiyatiga ko'ra ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilarini to'laqonli rivojlanishlarini ko'zda tutadi. Bu esa ta'limni loyihalashtirilayotganda, albatta, ma'lum bir ta'lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyati bilan bog'liq o'qish maqsadlaridan kelib chiqqan holda yondoshilishni nazarda tutadi.

Tizimli yondoshuv. Ta'lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarini o'zida mujassam etmog'i lozim: jarayonning mantiqiyligi, uning barcha bo'g'inlarini o'zaro bog'langanligi, yaxlitligi.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv. Shaxsning jarayonli sifatlarini shakllantirishga, ta'lim oluvchining faoliyatni aktivlashtirish va intensivlashtirish, o'quv jarayonida uning barcha qobiliyati va imkoniyatlari, tashabbuskorligini ochishga yo'naltirilgan ta'limni ifodalaydi.

Dialogik yondashuv. Bu yondoshuv o'quv munosabatlarini yaratish zaruriyatini bildiradi. Uning natijasida shaxsning o'z-o'zini faollashtirishi va o'z-o'zini ko'rsata olishi kabi ijodiy faoliyati kuchayadi.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish. Demokratik, tenglik, ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarni baholashda birgalikda ishlashni joriy etishga e'tiborni qaratish zarurligini bildiradi.

Muammoli ta'lim. Ta'lim mazmunini muammoli tarzda taqdim qilish orqali ta'lim oluvchi faoliyatini aktivlashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni obyektiv qarama-qarshiligi va uni hal etish usullarini, dialektik mushohadani shakllantirish va rivojlantirishni, amaliy faoliyatga ularni ijodiy tarzda qo'llashni mustaqil ijodiy faoliyati ta'minlanadi.

Axborotni taqdim qilishning zamonaviy vositalari va usullarini qo'llash - yangi kompyuter va axborot texnologiyalarini o'quv jarayoniga qo'llash.

O'qitishning usullari va texnikasi. Ma'ruza (kirish, mavzuga oid, vizuallash), muammoli ta'lim, keys-stadi, pinbord, paradoks va loyihalash usullari, amaliy ishlar.

O‘qitishni tashkil etish shakllari: dialog, polilog, muloqot hamkorlik va o‘zaro o‘rganishga asoslangan frontal, kollektiv va guruh.

O‘qitish vositalari: o‘qitishning an‘anaviy shakllari (darslik, ma‘ruza matni) bilan bir qatorda – kompyuter va axborot texnologiyalari.

Kommunikasiya usullari: tinglovchilar bilan operativ teskari aloqaga asoslangan bevosita o‘zaro munosabatlar.

Teskari aloqa usullari va vositalari: kuzatish, blis-so‘rov, oraliq va joriy, yakunlovchi nazorat natijalarini tahlili asosida o‘qitish diagnostikasi.

Boshqarish usullari va vositalari: o‘quv mashg‘uloti bosqichlarini belgilab beruvchi texnologik karta ko‘rinishidagi o‘quv mashg‘ulotlarini rejalashtirish, qo‘yilgan maqsadga erishishda o‘qituvchi va tinglovchining birgalikdagi harakati, nafaqat auditoriya mashg‘ulotlari, balki auditoriyadan tashqari mustaqil ishlarning nazorati.

Monitoring va baholash: o‘quv mashg‘ulotida ham, butun kurs davomida ham o‘qitishning natijalarini rejali tarzda kuzatib borish. Kurs oxirida test topshiriqlari yoki yozma ish variantlari yordamida tinglovchilarning bilimlari baholanadi.

“Xizmat ko‘rsatishni tashkil qilish” fanidan mashg‘ulotlarning mavzular va soatlar bo‘yicha taqsimlanishi:

Umumiy o‘quv soati	144 soat
Shu jumladan:	
Jami auditoriya soatlari	72 soat
Ma‘ruza	36 soat
Amaliy mashg‘ulotlar	36 soat
Laboratoriya	-
Kurs loyihasi	-
Mustaqil ta‘lim	72 soat

№	Bo‘lim va mavzular nomi	Ma‘ruza	Amaliy	Labora- toriya	Mustaqi l ish
1.	Kirish. Fanning maqsad va vazifalari. Kirish. “Xizmat ko‘rsatishni tashkil qilish” fanining maqsadi va vazifalari. Fanga oid asosiy tushuncha va ta‘riflar.	2			

2.	Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni tashkil qilish. Mashina, agregat, uzal va detallarni resursini oshirish texnologiyalarini xizmat ko'rsatish sohasiga joriy etish. Mashinalarni ta'mirlashni tashkil qilish metodlari va usullari. Texnikaviy xizmat ko'rsatish va ta'mirlashning rejali-oldini olish tizimi. Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonalarida mehnatni tashkil qilish shakllari.	4	4		2
3.	Xizmat ko'rsatish korxonasini texnikaviy tayyorlashni tashkil qilish. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlab chiqarishini texnikaviy tayyorlashning asosiy vazifalari va bosqichlari. Konstruktorlik va texnologik tayyorgarlikni tashkil qilish. Tashkiliy-iqtisodiy tayyorgarlik.	4	4		2
4.	Xizmat ko'rsatishda mehnatni texnikaviy me'yorlash vazifalari va metodlari. Xizmat ko'rsatish va ta'mirlashda ishlarning alohida turlarini me'yorlash. Ishchilar va muhandis-texnik xizmatchilarning mehnat haqini to'lash tizimlari. Mehnatni ilmiy tashkil qilish.	4	4		2
5.	Xizmat ko'rsatishda ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish prinsiplari. Xizmat ko'rsatish va joriy ta'mirlashda ishlab chiqarish postlarining sonini aniqlash. Ishlab chiqarish jarayonini grafoanalitik modellashtirish. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining ishlashini kalendar rejalash.	4	4		2
6.	Ish rejimi va vaqt fondi. Ta'mirlash bo'yicha ishlar hajmini hisoblash metodlari. Texnikaviy xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha ishlar hajmini hisoblash va taqsimlash. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining dasturini aniqlash metodikasi.	2	2		6
7.	Xizmat ko'rsatish korxonasini texnik-iqtisodiy baholash. Transport vositalari ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining asosiy texnikaviy-iqtisodiy ko'rsatkichlari. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlarining tannarxini hisoblash.	2	2		4
8.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish bazasining strukturasi. Korxonalar tipi va ularning xarakteristikasi. Ish joylarini tashkil etish. Mashinalarni sotuvga chiqarishdan oldingi ularga xizmat ko'rsatish.	2	2		8
9.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish bazasini tashkil qilish. Ta'mirlash-xizmat korxonalarni ixtisoslashtirish. Korxonalarni konsentratsiyalash va kooperatsiya asosida birlashtirish.	2	2		8
10.	Qishloq xo'jalik texnikalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonasining yillik ishlab chiqarish faoliyatini aniqlash. Texnik xizmat ko'rsatish va qishloq xo'jalik texnikasini ta'mirlash. Texnik xizmat ko'rsatish strategiyasini tanlash. Ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatishdagi mehnat sarfini hisoblash.	2	2		8

11.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishning mehnat sarfi. Mehnat sarfini umumlashtirilgan miqdorini hisoblash metodikasi. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishning texnologik uskunalarga bo'lgan talabni aniqlash.	2	2		8
12.	Yillik mehnat sarfini ta'mirlash xizmat ko'rsatish bazalarini ob'ektlari bo'yicha taqsimlash. Yillik mehnat sarfini ish turlari bo'yicha taqsimlash. Ta'mirlash korxonasining tarkibini aniqlash.	2	2		8
13.	Ta'mirlash korxonasining asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash. Ishchi va uskunalar ish rejimi. Vaqt fondlarining vazifasi. Ta'mirlash korxonasining shtati (doimiy ishlovchilari). Ta'mirlash korxonasi uchun talab etilgan uskunalar sonini hisoblash va ularni tanlash. Ta'mirlash, xizmat ko'rsatish texnologik jarayon uchun zarur bo'lgan maydonini hisoblash.	2	4		8
14.	Texnik xizmat ko'rsatish tizimida marketing. Dilerlik korxonalarida marketing. Dilerlik xizmatining texnikaviy jihatlarini. Dilerlik xizmatining tashkiliy sxemasi.	2	2		6
Jami:		36	36		72

ASOSIY QISM

MA'RUZA MASHG'ULOTLARI

1-ma'ruza. Kirish. Fanning maqsad va vazifalari. Kirish. "Xizmat ko'rsatishni tashkil qilish" fanining maqsadi va vazifalari. Fanga oid asosiy tushuncha va ta'riflar. <i>Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, munozara, o'z-o'zini nazorat.</i> <i>Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3</i>
2- ma'ruza. Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni tashkil qilish. Mashina, agregat, uzal va detallarni resursini oshirish texnologiyalarini xizmat ko'rsatish sohasiga joriy etish. Mashinalarni ta'mirlashni tashkil qilish metodlari va usullari. Texnikaviy xizmat ko'rsatish va ta'mirlashning rejali-oldini olish tizimi. Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonalarida mehnatni tashkil qilish shakllari. <i>Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blis, munozara, o'z-o'zini nazorat.</i> <i>Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3</i>
3- ma'ruza. Xizmat ko'rsatish korxonasini texnikaviy tayyorlashni tashkil qilish. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlab chiqarishini texnikaviy tayyorlashning asosiy vazifalari va bosqichlari. Konstruktorlik va texnologik tayyorgarlikni tashkil qilish. Tashkiliy-iqtisodiy tayyorgarlik. <i>Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blis, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat.</i> <i>Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2</i>
4- ma'ruza. Xizmat ko'rsatishda mehnatni texnikaviy me'yorlash vazifalari va metodlari. Xizmat ko'rsatish va ta'mirlashda ishlarning alohida turlarini me'yorlash. Ishchilar va muhandis-texnik xizmatchilarning mehnat haqini to'lash tizimlari. Mehnatni ilmiy tashkil qilish. <i>Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blis-so'rov, munozara, o'z-o'zini nazorat.</i>

Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2
5-ma'ruza. Xizmat ko'rsatishda ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish prinsiplari. Xizmat ko'rsatish va joriy ta'mirlashda ishlab chiqarish postlarining sonini aniqlash. Ishlab chiqarish jarayonini grafoanalitik modellashtirish. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining ishlashini kalendar rejalash. Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, baliq skeleti, munozara. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3
6-ma'ruza. Ish rejimi va vaqt fondi. Ta'mirlash bo'yicha ishlar hajmini hisoblash metodlari. Texnikaviy xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha ishlar hajmini hisoblash va taqsimlash. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining dasturini aniqlash metodikasi. Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3
7-ma'ruza. Xizmat ko'rsatish korxonasini texnik-iqtisodiy baholash. Transport vositalari ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining asosiy texnikaviy-iqtisodiy ko'rsatkichlari. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlarining tannarxini hisoblash. Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blis, munozara, o'z-o'zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3
8-ma'ruza. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish bazasining strukturasi. Korxonalar tipi va ularning xarakteristikasi. Ish joylarini tashkil etish. Mashinalarni sotuvga chiqarishdan oldingi ularga xizmat ko'rsatish. Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blis, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3
9-ma'ruza. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish bazasini tashkil qilish. Ta'mirlash-xizmat korxonalarni ixtisoslashtirish. Korxonalarni konsentrsiyalash va kooperatsiya asosida birlashtirish. Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blis, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3
10-ma'ruza. Qishloq xo'jalik texnikalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonasining yillik ishlab chiqarish faoliyatini aniqlash. Texnik xizmat ko'rsatish va qishloq xo'jalik texnikasini ta'mirlash. Texnik xizmat ko'rsatish strategiyasini tanlash. Ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatishdagi mehnat sarfini hisoblash. Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blis, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3
11-ma'ruza. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishning mehnat sarfi. Mehnati sarfini umumlashtirilgan miqdorini hisoblash metodikasi. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishning texnologik uskunalarga bo'lgan talabni aniqlash. Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blis, munozara, o'z-o'zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2, Q3

12-ma’ruza. Yillik mehnat sarfini ta’irlash xizmat ko’rsatish bazalarini ob’ektlari bo’yicha taqsimlash. Yillik mehnat sarfini ish turlari bo’yicha taqsimlash. Ta’irlash korxonasining tarkibini aniqlash. Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Aqliy hujum, blis, munozara, o’z-o’zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2
13-ma’ruza. Ta’irlash korxonasining asosiy ko’rsatkichlarini hisoblash. Ishchi va uskunalar ish rejimi. Vaqt fondlarining vazifasi. Ta’irlash korxonasining shtati (doimiy ishlovchilari). Ta’irlash korxonasi uchun talab etilgan uskunalar sonini hisoblash va ularni tanlash. Ta’irlash, xizmat ko’rsatish texnologik jarayon uchun zarur bo’lgan maydonini hisoblash. Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Aqliy hujum, blis, baliq skeleti, munozara, o’z-o’zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2
14- ma’ruza. Texnik xizmat ko’rsatish tizimida marketing. Dilerlik korxonalarida marketing. Dilerlik xizmatining texnikaviy jihatlarini. Dilerlik xizmatining tashkiliy sxemasi. Qo’llaniladigan ta’lim texnologiyalari: dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. Aqliy hujum, blis, ajurali arra, munozara, o’z-o’zini nazorat. Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q1, Q2

**“Xizmat ko’rsatishni tashkil qilish” fani bo’yicha ma’ruza mashg’ulotining
kalendar rejasi**

T/r	Mavzular nomi	Soat
1.	Kirish. Fanning maqsad va vazifalari.	2
2.	Texnik xizmat ko’rsatish va ta’irlashni tashkil qilish.	2
3.	Texnik xizmat ko’rsatish va ta’irlashni tashkil qilish (davomi).	2
4.	Xizmat ko’rsatish korxonasini texnikaviy tayyorlashni tashkil qilish.	2
5.	Xizmat ko’rsatish korxonasini texnikaviy tayyorlashni tashkil qilish (davomi).	2
6.	Xizmat ko’rsatishda mehnatni texnikaviy me’yorlash vazifalari va metodlari.	2
7.	Xizmat ko’rsatishda mehnatni texnikaviy me’yorlash vazifalari va metodlari (davomi).	2
8.	Xizmat ko’rsatishda ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish prinsiplari.	2
9.	Xizmat ko’rsatishda ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish prinsiplari (davomi).	2
10.	Ish rejimi va vaqt fondi.	2
11.	Xizmat ko’rsatish korxonasini texnik-iqtisodiy baholash.	2
12.	Ta’irlash-xizmat ko’rsatish bazasining strukturasi.	2
13.	Ta’irlash-xizmat ko’rsatish bazasini tashkil qilish.	2
14.	Qishloq xo’jalik texnikalariga texnik xizmat ko’rsatish va ta’irlash korxonasining yillik ishlab chiqarish faoliyatini aniqlash.	2
15.	Ta’irlash-xizmat ko’rsatishning mehnat sarfi.	2
16.	Yillik mehnat sarfini ta’irlash xizmat ko’rsatish bazalarini ob’ektlari bo’yicha taqsimlash.	2
17.	Ta’irlash korxonasining asosiy ko’rsatkichlarini hisoblash.	2
18.	Texnik xizmat ko’rsatish tizimida marketing.	2
Jami:		36

AMALIY MASHG'ULOTLARNING MAVZULARI

1. Mashinalarga texnik xizmat ko'rsatish va ularni ta'mirlash tizimini o'rganish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *muammoli ta'lim. Blis-so'rov, munozara, BBB, Insert.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2

2. Mashinalarni ta'mirlash va ularning turlarini o'rganish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Kichik guruhlarda ishlash, bahs- munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2

3. Xizmat ko'rsatish korxonalarida mehnatni tashkil qilish shakllari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q2, Q3

4. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishni tashkil qilishda ishlab chiqarishning texnik tayyorgarligini o'rganish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

5. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishda konstruktorlik, texnologik va tashkiliy-iqtisodiy tayyorgarlikni tashkil qilish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

6. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish jarayonida me'yorlash usullarini o'rganish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q3

7. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishda ishchi va muhandis-texnik xodimlarning mehnatiga haq to'lash tizimini o'rganish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

8. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonalarida mehnatni ilmiy asosda tashkil qilish jarayoni.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

9. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish prinsiplarini o'rganish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

10. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining bandligini taqvimiy rejalashtirish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

11. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining ish rejimini va vaqt fondini o'rganish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

12. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlarining hajmini hisoblash va uni ustaxonalar bo'yicha taqsimlash.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

13. Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining asosiy texnik iqtisodiy ko'rsatgichlarini aniqlash.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

14. Xorij dilerlik xizmatining texnik va iqtisodiy tomonlarini o'rganish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, Q1, Q2, Q3

**“Xizmat ko'rsatishni tashkil qilish” fani bo'yicha amaliy mashg'ulotlarning
kalendar rejasi**

T/r	Mavzular nomi	Soat
1.	Mashinalarga texnik xizmat ko'rsatish va ularni ta'mirlash tizimini o'rganish.	2
2.	Mashinalarni ta'mirlash va ularning turlarini o'rganish.	2
3.	Xizmat ko'rsatish korxonalarida mehnatni tashkil qilish shakllari.	2
4.	Xizmat ko'rsatish korxonalarida mehnatni tashkil qilish shakllari (davomi).	2
5.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishni tashkil qilishda ishlab chiqarishning texnik tayyorgarligini o'rganish.	2
6.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishni tashkil qilishda ishlab chiqarishning texnik tayyorgarligini o'rganish (davomi).	2
7.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishda konstruktorlik, texnologik va tashkiliy-iqtisodiy tayyorgarlikni tashkil qilish.	2
8.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish jarayonida me'yorlash usullarini o'rganish.	2
9.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish jarayonida me'yorlash usullarini o'rganish (davomi).	2
10.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishda ishchi va muhandis-texnik xodimlarning mehnatiga haq to'lash tizimini o'rganish.	2
11.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonalarida mehnatni ilmiy asosda tashkil qilish jarayoni.	2
12.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish prinsiplarini o'rganish.	2
13.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlab chiqarish jarayonini tashkil qilish prinsiplarini o'rganish (davomi).	2
14.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining bandligini taqvimiy rejalashtirish.	2
15.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining ish rejimini va vaqt fondini o'rganish.	2
16.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish ishlarining hajmini hisoblash va uni ustaxonalar bo'yicha taqsimlash.	2

17.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish korxonasining asosiy texnik iqtisodiy ko'rsatgichlarini aniqlash.	2
18.	Xorij dilerlik xizmatining texnik va iqtisodiy tomonlarini o'rganish.	2
Jami:		36

MUSTAQIL TA'LIMNI TASHKIL ETISHNING SHAKLI VA MAZMUNI

Mustaqil ta'limning maqsadi - talabalar o'qituvchi rahbarligida o'quv jarayonida olgan bilim va ko'nikmalarini darsliklar, o'quv qo'llanmalar, o'quv-uslubiy majmualar, internet ma'lumotlari, o'quv-vizual va multimedia materiallari yordamida mustahkamlaydilar.

№	Mavzular nomi	Soat
1.	Xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonalarining turlari.	2
2.	Xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonalarining tasnifi.	2
3.	Xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonalari uchun ko'makchi ishlar hajmini hisoblash.	6
4.	Dilerlik xizmati asosidagi texnik xizmat ko'rsatish tizimi.	6
5.	Korxonalarida joriy ta'mirlashdagi mehnatni tashkil qilish.	6
6.	Xorij mamlakatlarda mashinalarga dilerlik xizmat ko'rsatish va uni tashkil qilinishi.	6
7.	Xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonasining asosiy texnik-iqtisodiy va solishtirma ko'rsatkichlari.	6
8.	Ish rejimi va vaqt fondi.	4
9.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish bazasining strukturasi.	2
10.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatish bazasini tashkil qilish.	2
11.	Qishloq xo'jalik texnikalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash korxonasining yillik ishlab chiqarish faoliyatini aniqlash.	6
12.	Ta'mirlash-xizmat ko'rsatishning mehnat sarfi.	6
13.	Yillik mehnat sarfini ta'mirlash xizmat ko'rsatish bazalarini ob'ektlari bo'yicha taqsimlash.	6

14.	Ta'mirlash korxonasining asosiy ko'rsatkichlarini hisoblash.	6
15.	Texnik xizmat ko'rsatish tizimida marketing.	6
Jami:		72

Dasturning informasion- uslubiy ta'minoti

Mazkur fanni o'qitish jarayonida O'zbekiston Respublikasining Kodekslari, Prezident Qarorlari va Farmonlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining Qarorlari, chet el va Respublikamizda nashr etilgan adabiyotlar, elektron adabiyotlar, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari mavzusiga oid texnik jihozlar, turli slaydlar, vikepediyalar, ilmiy jurnallardagi maqolalar, ma'ruza matnlari, fan bo'yicha o'quv-uslubiy majmualar hamda internet materiallaridan foydalaniladi.

FAN BO'YICHA TALABALAR BILIMINI NAZORAT QILISH

Talabalar bilimini nazorat qilish Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tomonidan tavsiya etilgan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar o'zlashtirishini baholash tizimi to'g'risida"gi N i z o m (*O'z.R. OO'MTVning 2017 yil 14 avgustdagi 87-02-2642-sonli xati bilan tavsiya etilgan*) asosida bosqichma-bosqich amalga oshiriladi.

Ushbu Nizomga muvofiq fan bo'yicha o'quv semestri davomida ikki turdagi, ya'ni oraliq va yakuniy nazoratlar o'tkaziladi.

Oraliq baholash (OB) – semestr davomida talabaning fan o'quv dasturini tegishli tugallangan bo'lim(lar)ini o'zlashtirishini baholash usuli. OB soni (bir semestrda 2 tadan oshmasligi lozim) va shakli (suhbat, yozma ish, og'zaki so'rov, test o'tkazish, kollokvium, hisob-grafika ishi, nazorat ishi, kurs ishi, kurs loyihasi, ijodiy topshiriq va hokazo) fan xususiyati va unga ajratilgan umumiy soatlar hajmidan kelib chiqqan holda belgilanadi.

Yakuniy baholash (YAB) – semestr yakunida talabaning muayyan fan bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishini baholash usuli. U asosan tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan yozma ish, og'zaki so'rov, test, ijodiy ish va boshqa shakllarda o'tkaziladi.

Fan bo'yicha talabalar reyting balini aniqlash mezonlari

Talabalarning fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirishini baholashda quyidagi mezonlarga asoslaniladi:

5 (a'lo) baho:

xulosa va qaror qabul qilish;
ijodiy fikrlay olish;
mustaqil mushohada yurita olish;
olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
mohiyatini tushunish;
bilish, aytib berish;
tasavvurga ega bo'lish.

4 (yaxshi) baho:

mustaqil mushohada yurita olish;
olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
mohiyatini tushunish;
bilish, aytib berish;
tasavvurga ega bo'lish.

3 (qoniqarli) baho:

mohiyatini tushunish;
bilish, aytib berish;
tasavvurga ega bo'lish.

2 (qoniqarsiz) baho:

dasturni o'zlashtirmaganlik;
fanning mohiyatini bilmaslik;
aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
mustaqil fikrlay olmaslik.

INFORMATSION USLUBIY TA'MINOT

Asosiy adabiyotlar

1. SH.A. Shoobidov, A.Irgashev. Texnik servisni tashkil qilish. O'quv qo'llanma. ToshDTU, 2009. 100 b.
2. В.В.Варнаков, В.В.Стрелсов и др. Технический сервис машин сельскохозяйственного назначения. М.: Колос, 2001.-253 с.
3. М.А.Икромов va boshq. Avtotransport vositalari servisi T.: TAYI, 2006.
4. Ernst G. Frankel. Management Technological Change. The Great Challenge of Management to the Future, 2000. -328. – p.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. //Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 26 yanvar, №11.
2. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. –T.: “O'zbekiston” NMIU, 2016. – 56 b.
3. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza 2016 yil 7 dekabr. – T.: “O'zbekiston” NMIU, 2016. – 48 b.
4. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: “O'zbekiston” NMIU, 2017. – 488 b.
5. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida. - T.:2017 yil 7 fevral, PF-4947-sonli Farmoni.
6. Рассказов М.И. Организация ремонтного производства агропрома. М.: Колос 1990.- 208 с.
7. Скиба А.П. Управление ремонтным производством в сельском хозяйстве. М.: Колос, 1990 -236 с.

Internet saytlari:

1. [www. gov.uz](http://www.gov.uz). O'zbekiston Respublikasi xukumati portali
2. www.lex.uz. O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3. [http:// www. ziynet.uz](http://www.ziynet.uz). Ta'lim portali.
4. [http:// www. dvs.ru](http://www.dvs.ru)
5. [http:// www. dvs-forever.ru](http://www.dvs-forever.ru)
6. [http:// www. dvs-madi.ru](http://www.dvs-madi.ru)